

ÅRSPLAN 2020-21

Bispegra

Vi får verdens viktigste verdier til å vokse

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven, 2018, § 1 Formål). Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.

Formål med barnehagens årsplan

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barnehagens pedagogiske arbeid skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Rammeplanen påpeker at årsplanen er et arbeidsredskap for personalet som skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser. Med utgangspunkt i rammeplanen skal barnehagens samarbeidsutvalg fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Årsplanens funksjon

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehagelov i praksis, og arbeider målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet.

Ifølge rammeplanen har planlegging av barnehagens innhold og pedagogiske arbeid flere funksjoner:

- Personalet får grunnlag til å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet
- Det gir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen
- Synliggjør barnehagens fortolkning og realisering av rammeplanen
- Gir utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen.

Innhold

Velkommen til Læringsverkstedet Bispegra	4
Barnehagen vår	4
Visjon.....	5
Våre verdier	6
Barnehagens formål og innhold.....	8
Læringsverkstedets pedagogiske konsept	11
Lekende læring, samspill og mestring.....	12
Læringsverkstedets satsningsområde.....	12
Barnehagens satsingsområde 2020- 2021.....	13
Barns medvirkning.....	14
Samarbeid mellom barnehage og foreldre	14
Foreldrenes medvirkning i barnehagens innhold og planer	14
Overganger	17
Vår pedagogiske virksomhet.....	19
✓ Planleggingsdager	19
✓ Personalmøter	19
✓ Pedagogisk ledermøter.....	19
✓ Avdelingsmøter.....	19
Våre arbeidsmåter	20
Rammeplanens 7 fagområder = Læringsverkstedets 5 fagtema	21
Barnehagens arbeid med fagområdene.....	22
Et godt måltid	23
Tilrettelegging	24
Samarbeid med andre instanser	24
Bakgrunnsdokumenter	25

Velkommen til Læringsverkstedet Bispegra

Vi ser frem til et nytt og spennende år med fokus på lekende læring, samspill og mestring. Hver dag har vi hjerte for at hvert enkelt barn skal bli den beste utgaven av seg selv.

Barnehagen vår

Vi er en barnehage som vil at de barna vi møter i vår hverdag, fullt ut skal oppleve og forstå hvor viktige de er. Hvert enkelt barn gir oss mulighet til å formidle med smil, klemmer og mange gode ord, hvor verdifullt det er. Vårt mål er at alle barn skal bli sett, hørt og tatt vare på. Det er slik hele vårt pedagogiske konsept er blitt til. Med lekende læring, samspill og mestring skal vi gi barna grunnlag til å utvikle seg, og bli den beste utgaven av seg selv.

Barnehagen har eksistert i mange år i Marviksveien 1, Vabua, under navnet Lundskråka. Den ble kjøpt opp som Læringsverkstedet barnehage i 2005 og har derfor lang erfaring i å jobbe med LV konseptet. Dette innebærer at vi jobber med ukes programmet vårt, der fagområdene og spiralprinsippet står sentralt. Barnehagen flyttet i 2011 til Bispegra 28, da med to avdelinger. Siden har Kvarthen barnehage som befant seg i byen også blitt en del av Bispegra.

I lokalene våre har det tidligere vært en ortopediklinikk. Bygget er renoverert og fremstår nå som lyst og trivelig. Vi har verkstedrom som kreativt rom, språkrum, matterom og hjerterom. I underetasjen har vi gymrom og personalrom/kontor. Barnehagen har fire avdelinger. Blå og Gul med barn fra 1-3 år. Grønn og Orange med barn fra 3-6 år.

Kongsgård er et område med stort mangfold av mennesker. Vi finner mennesker i alle aldre, av ulike kulturer og med ulike funksjonsevner i vårt nærområde. Vi har praksiselever fra andre land som er ute i barnehagen for å lære mer norsk og om norsk arbeidsliv.

Vi ønsker at alle som kommer i vår barnehage skal føle seg som en likeverdig deltaker i vårt fellesskap. Vi vil jobbe for likeverd og mot segregering. Vår visjon er at barna fra Læringsverkstedet Bispegra skal gå ut i livet med respekt og omsorg for alle mennesker uavhengig av ulikheter.

Læringsverkstedet er en privat barnehagekjede som eier og driver barnehager i store deler av Norge. I våre barnehager får barn et godt grunnlag for livslang læring – i kunnskap, vennskap, trygghet og glede. Vårt pedagogiske arbeid med barna bygger på lekende læring, samspill og mestring.

For mer informasjon om Læringsverkstedet og våre barnehager se vår hjemmeside:

<https://laringsverkstedet.no>

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven, 2018, § 1 Formål).

Visjon

Vi ser på barna som verdens viktigste verdier og det mest verdifulle vi har. Barna er verdens framtid. Vår visjon peker framover og viser vei for alt av arbeid i Læringsverkstedet:

«VI FÅR VERDENS VIKTIGSTE VERDIER TIL Å VOKSE»

I våre barnehager arbeider vi for at alle barn skal få et best mulig grunnlag for videre utvikling, læring og et godt liv. Vi ønsker at barna skal vokse i kunnskap og mestring, i trygghet og empati.

Våre verdier

Vi skal være «**Leken og ambisiøs**». Vi byr på oss selv og har det moro. Samtidig har vi klare mål og kraft til å nå dem.

Vi skal være «**Raus og tydelig**». Vi har takhøyde og frihet samtidig som vi har rammer og retningslinjer som gjør det trygt å være raus i møte med barn og foreldre.

Barnehagen bidrar til å danne et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltagelse for barna i et demokratisk samfunn.

Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Disse er:

- **Demokrati**
- **Mangfold og gjensidig respekt**
- **Likestilling og likeverd**
- **Bærekraftig utvikling**
- **Livsmestring og helse**

▪ Demokrati

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og få delta.

▪ Mangfold og gjensidig respekt

Barn skal oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Barnehagen skal gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskapet.

▪ Likestilling og likeverd

Barnehagen bidrar i danningen av barnas verdier og holdninger. Vi har søkelys på at barn skal møtes som likeverdige individer, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, etnisitet, kultur, sosial status, språk og religion. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering. Hvert barn er et unikt og verdifullt menneske som skal møtes med respekt og anerkjennelse.

Våre medarbeidere er bevisste på sine egne holdninger til og samfunnets forventninger til gutter og jenter. Likestilling mellom kjønnene skal gjenspeiles på en helhetlig måte i barnehagens innhold og oppgaver. Vi legger vekt på at alt lekeutstyr i barnehagen benyttes av både gutter og jenter. Gutter og jenter har like valgmuligheter, dette formidles til barna i hverdagen. Jenter og gutter skal bli sett og møtt på samme måte. Vi oppfordrer barna til å delta i alle typer lek uavhengig av kjønn. Ansatte jobber med og reflekterer over egne holdninger. Vi er bevisste på å ikke kjønnsbestemme farger, klær, leker og liknende.

Hvert barn er et unikt menneske og skal møtes med respekt for sin person og bakgrunn. Barn med dobbel kulturidentitet skal oppleve anerkjennelse og respekt. Minoritetsbarna og deres familier er en viktig ressurs i barnehagens arbeid med likeverd, likestilling, åndsfrihet og toleranse.

▪ Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barnets evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet.

Miljøfokuset til Læringsverkstedet er knyttet til tre hovedområder. Vi skal skape gode holdninger hos barna rundt miljø og miljøvern. Vi skal redusere bruk av plast – særlig forbruksplast og vi skal redusere miljøutgifter. De voksne skal fungere som gode rollemodeller i miljøarbeidet. Barna skal blant annet være med å sortere søppel og barnehagen er hvert år med på strandryddedagen.

▪ Livsmestring og helse

De sårbare barna: Barnehagen skal bidra til barnets trivsel, livsglede, mestring og følelsen av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barnehagen skal gi barna utfordringer i et trygt miljø, og gi barn muligheter til å prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Personalgruppen har vært gjennom et kompetansehevingsprosjekt i forhold til de sårbare barna. Personalet har fått opplæring i forhold til kriser og traumer som kan oppstå ved omsorgssvikt, overgrep og vold eller andre hendelser som kan prege et barns liv. Personalet har fått økt kompetanse for barnas adferd og forståelse av deres utfordringer. Vi fortsetter med kursing i forhold til dette temaet.

«Kroppen er min»: For å styrke barnehagenes kompetanse og pedagogiske arbeid jmf. Rammeplan for barnehager «Livsmestring og helse» har Læringsverkstedet, Inger Lise Andersen og Siri Søftestad samarbeidet om kompetanseheving for personalet i forhold til kroppskrenkelser. Vi har i samarbeid utviklet samtaleverktøyet «Kroppen er min!» som skal brukes i temaarbeid med skolestarterne.

Hovedmålsettingen med «Kroppen er min!» er å styrke barnehageansattes kompetanse på å kommunisere med barn om kropp, grenser, krenkelser, omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep. Vi ønsker å styrke barnas begrepsapparat, selvfølelse, egenverd, og respekt for egne og andres identitet, kropp og grenser. Vi ønsker å forebygge krenkelser, omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep ved at barna lærer å respektere andres kropp og grenser. Vi ønsker også å styrke mulighetene for avdekking av krenkelser, omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep mot barn.

Målsettingene skal nås gjennom et gruppebasert samtaleverktøy som gir barna innsikt i, og begreper for:

- forskjellen på hva som er lov og ikke lov å gjøre med andres kropp. Det inkluderer normalisering av åpenhet om alle kroppsdeler, og om krenkelser, omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep.
- forskjellen på gode og vonde erfaringer, gode og vonde hemmeligheter.
- hva de skal gjøre og hvem de skal henvende seg til hvis noen gjør noe med dem som de ikke liker, ikke forstår eller synes er vondt, ekkelt og rart.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering (Barnehageloven, 2018,).

Læringsverkstedets pedagogikk er vår fortolkning av innholdet i rammeplanen og ivaretar rammeplanens føringer.

Hvert barn er et unikt og verdifullt menneske som skal møtes med respekt og anerkjennelse.

- **Omsorg og lek, læring og danning**
- **Vennskap og fellesskap**
- **Kommunikasjon og språk**

Omsorg

I våre barnehager skal barn oppleve at de blir ivaretatt på en omsorgsfull og varm måte. De skal møtes av lyttende og engasjerte voksne som viser nærhet og innlevelse. Omsorg har en egen-verdi og er nært knyttet til trygghet, oppdragelse og helse og preger hele barnehagedagen i Læringsverkstedet barnehage Bispegra.

Barnehagen jobber på følgende måte for å få det til:

- ✓ Vi har kontaktperson ved tilvenning for bedre å trygge nye barn og foreldre
- ✓ Vi viser glede når vi møter barnet og foreldrene
- ✓ Vi ser det enkelte barnets behov og tar det på alvor
- ✓ Vi inkluderer alle barna i lekegrupper
- ✓ Vi har samtaler med barna
- ✓ Vi voksne har et hjerte for barna slik at de kan bli den beste utgaven av seg selv

Lek

Barn leker for lekens egen del. I lek uttrykker barn seg, og får nye erfaringer sammen med andre. Gjennom leken utvikler barn sosiale ferdigheter, empati og selvfølelse. Leken skal være den dominerende pedagogiske aktiviteten i barnehagen. Vi legger til rette for allsidig lek og varierte aktiviteter gjennom hele barnehagedagen. Barn skal erfare at lek og læring er morsomt. Vi skal ha gode lekesoner og legge rette for at fantasien kan blomstre. I tillegg skal vi ha fokus på de voksnes tilstedeværelse og deltakelse.

Barnehagen jobber på følgende måte for å få det til:

- ✓ Vi legger til rette for lek, har gode lekesoner. Vi har lekeutstyr som stimulerer til lek inne og ute
- ✓ Vi lar barna få mye tid til frilek
- ✓ Vi ønsker å skape lekne barn, så da må vi også være lekne voksne
- ✓ Vi bruker konkrete sanger, rim, eventyr, bøker og dramatisering som inspirasjon til rollelek

Læring

Barn erfarer og lærer i alt de gjør av lek og aktiviteter, både egeninitiert og planlagte voksenstyrte aktiviteter. I våre barnehager legger vi vekt på at barna skal få brukt hele seg og oppleve gleden ved mestring. Barn er forskjellige og lærer på ulike måter. Vi legger til rette for allsidig læring hvor barna får bruke hele seg med kropp og sanseapparat.

Vårt motto er «La ikke barna være passive mottakere, men aktive deltakere».

Barnehagen jobber på følgende måter for å få dette til:

- ✓ Samlingsstund
- ✓ Turer
- ✓ Smågrupper
- ✓ Læringsvennene
- ✓ Repetisjonsprinsippet
- ✓ De syv fagområdene fra Rammeplanen tas med i et ukeprogram gjennom hele året
- ✓ Læring gjennom lek

Danning

Danning er for hvert menneske en livslang prosess som handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Gjennom danning legges grunnlaget for allsidig utvikling. Barna skal erfare at de er del av fellesskapet, og å oppleve at egne og andres bidrag til fellesskapet oppleves som noe positivt. Barna skal utvikle trygghet på seg selv og egen identitet.

- ✓ Alle barn skal bli lyttet til, og de skal få snakket ferdig uten å bli avbrutt.
- ✓ Vi jobber med språkstimulering for å gi barna gode muligheter for samspill og inkludering.
- ✓ Vi gir barnet opplevelse av å mestre i dagligdagse aktiviteter i barnehagen.
- ✓ Vi gir barna fysisk omsorg: et fang, en klem, nærhet og kos, men vi respekterer også at barn ikke alltid ønsker denne nærheten: Ivaretar barnets integritet.
- ✓ Vi roser og anerkjenner barnas gode handlinger.
- ✓ Vi lærer barna å inkludere ved å oppmuntre dem til å invitere andre barn inn i leken.
- ✓ Vi lærer barna å respektere hverandres kulturbakgrunn.
- ✓ Vi har nulltoleranse når det gjelder mobbing, og griper inn når andre blir urettmessig tilsnakket eller behandlet. I barnehagen vår er det ikke lov å erte.
- ✓ Vi har egen konfliktløsningsmodell for de barna fra 1-2 år og for barna fra 3-5 år (se hjemmesiden).
- ✓ Hjerteprogrammet er vår ryggrad for læring av sosial kompetanse. Illustrasjonen under viser hva barna er gjennom i løpet av hele barnehagetiden. Vi jobber hver dag og i alle situasjoner med verdiene i dette hjertet.
- ✓ Vi har «Rosestol» der alle barna gjennom året får høre fine og gode ting om seg selv.

Vennskap og felleskap

Hver uke har vi hjertesamling både på liten og stor avdeling. I Hjerteprogrammet lærer barna å sette ord på følelser og barna får verktøy til konflikter som oppstår. Vi har også søkelys på glede og humor i hverdagen, vi vil at barna skal bli trygge på seg selv og bidra til at de utvikler en god selvfølelse. Varme, tydelige og rause voksne skal være gode rollemodeller for barna. Vi har fokus på andre land- likheter og forskjeller. Og vi har prosjekt i forhold til å hjelpe barn i andre land.

Vi arbeider ut fra vår visjon «*Vi får verdens viktigste verdier til å vokse*». Barna er det viktigste vi har, og i våre barnehager skal hvert enkelt barn erfare og oppleve seg som verdifullt, respektert og anerkjent av andre barn og voksne.

Begrepet mobbing defineres på ulike måter. Vi har valgt å forholde oss til følgende definisjon: «*Mobbing av barn er handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i fellesskapet og muligheten til medvirkning*» (Lund, Helgeland, Kovac 2017).

Læringsverkstedet har utarbeidet en egen handlingsplan for forebygging av mobbing i barnehagen. Handlingsplanen skal gi kunnskap om mobbing og sette fokus på forebyggende arbeid i barnehagen. Planen skal bidra til at mobbing avdekkes og sikre at barnehagen har rutiner for håndtering av mobbing. Dersom mobbing skjer skal tiltak tilpasses den enkelte mobbesaken i barnehagen. Henviser til Læringsverkstedets hjemmeside, www.læringsverkstedet.no, der kan dere lese mer om handlingsplanen.

Kommunikasjon og språk

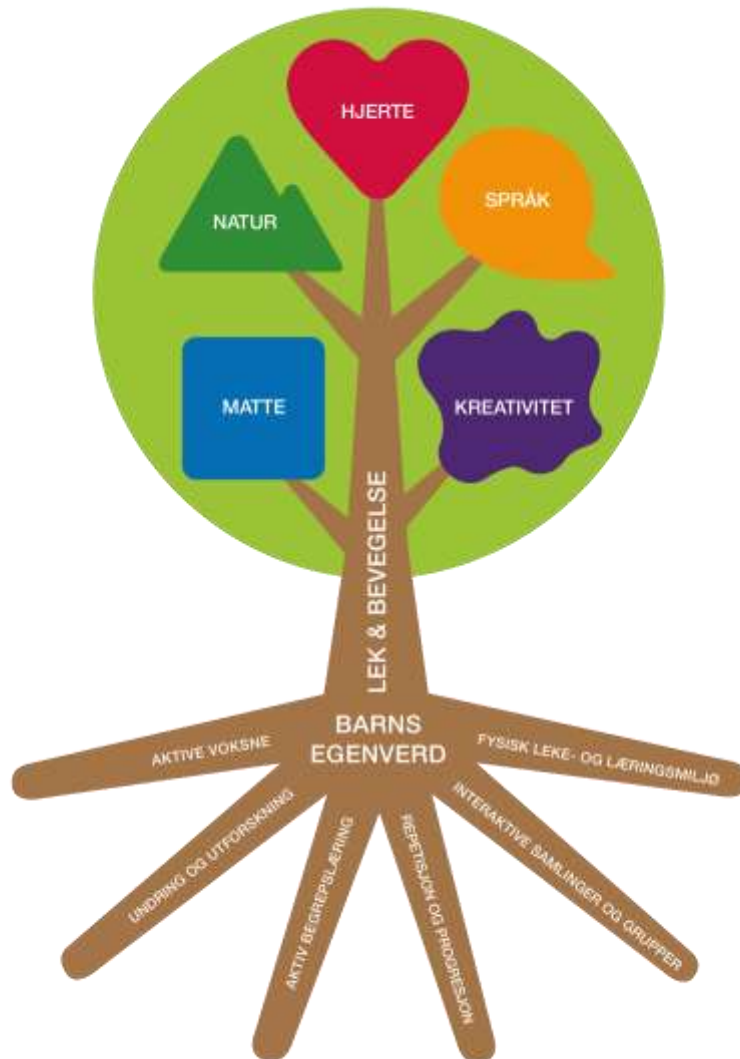
Noen punkter om hvordan vi jobber med språket:

- ✓ Visualisering og symbolbruk som fremmer språkutvikling og kommunikasjon.
- ✓ Tiltak i forhold til kommunikasjon og foreldrekontakt, spesielt med minoritetsspråklige foreldre.
- ✓ Fokus på fysisk læringsmiljø, lekesoner og lekegrupper. Barn lærer språk aller mest gjennom leken.
- ✓ Jobbe med drama som metode for å inspirere og vitalisere leken, der lekne voksne er rollemodeller sammen med barna.
- ✓ Voksne som bruker språket aktivt med barna. Stiller spørsmål, forteller og leser, begrepsnevner når man utfører handlinger, gjentar det barnet sier og utfyller. Voksne er barnas viktigste rollemodeller når det gjelder språket.
- ✓ Tilrettelegge for språkstimulering i hverdagssituasjoner, måltid og garderobe.
- ✓ Ha samlingsstunder som omhandler ulike kulturer representert i barnegruppen.
- ✓ Legge til rette i forhold til rutiner og fysisk miljø for at barna er i smågrupper med voksne som er aktive og lyttende.
- ✓ Ha en dag i uken med ekstra fokus på språk, Læringsverkstedets eget språkopplegg.

Læringsverkstedets pedagogiske konsept

Den norske barnehagetradisjonen bygger på et helhetlig læringsyn. Med **Hjerteprogrammet** og **Lekende læring, samspill og mestring**, ivaretar vi barnehagens samfunnsmandat (Lov om barnehager, 2018), og rammeplanens føringer for barnehagens innhold og oppgaver. Omsorg og lek, læring og danning er svært viktige elementer i grunnlaget for Læringsverkstedets pedagogikk.

Barns egenverd er kjernen i vårt pedagogiske konsept og sentralt i alt vårt arbeid. Hvert enkelt barn er kompetent og har iboende ressurser som skal få komme til uttrykk og utvikles i barnehagen. Barns egen nysgjerrighet og undring legger grunnlaget for livslang læring. Barn skal støttes og oppmuntres til å uttrykke seg, bli synlig og ha rom for medvirkning. Hvert enkelt barn skal oppleve å bli sett, hørt og forstått av anerkjennende, tydelige og ansvarsfulle voksne.

Lekende læring, samspill og mestring

Med lekende læring, samspill og mestring skal vi gi barna grunnlag til å utvikle seg, og bli den beste utgaven av seg selv. Et av barndommens særpreg er samspill i lek, der initiativ, fantasi og engasjement vil kunne finne sted. Barn skal få undre seg, stille spørsmål, søke opplevelser og gjøre egne erfaringer i et miljø preget av samspill og inkludering.

Vi arbeider kontinuerlig med alle fagområdene, og vektlegger et fagtema hver dag. Samtidig vil alle fagområder komme til syne hver dag. Leken er grunnstammen i treet og skal som tidligere nevnt ta opp mest plass i løpet av barnehagehverdagen både ute og inne. De voksne skal være aktive i leken, de må tilrettelegge for både barnas frie lek og voksenstyrt lek og aktivitet. All læring i barnehagen skal ha en leken tilnærming, og personalet må stimulere til et allsidig og godt lekemiljø. De voksne i barnehagen må hjelpe barna til å etablere nye vennerelasjoner og bevare etablert vennskap.

Læringsverkstedets satsningsområde

Relasjonskompetanse: Barns trivsel er den voksnes ansvar, og gode relasjoner er avgjørende i dette samspillet. Vi tror på at gode relasjoner, som en rød tråd i alt vi gjør, hever kvaliteten i barnehagen. Det bidrar til å skape et inkluderende leke- og læringsmiljø.

Kvaliteten på relasjonene og samhandling mellom ansatte og barn er særlig viktig for barns trygghet og utvikling. Å utvikle gode sosiale ferdigheter, empati og vennskap i barndommen er viktig for å kunne utvikle et godt selvbilde. Gode relasjoner vil igjen få betydning for trivsel, utvikling og læring.

Barnehagens satsingsområde 2020- 2021

Hovedmålet er at vi vil skape et inkluderende leke - og læringsmiljø. Vi skal få verdens viktigste verdier til å vokse ved ha hovedfokus på relasjonskompetanse hvor trivsel og vennskap vil stå sentralt. Vi vil jobbe med Hjerteprogrammet og Læringsverkstedets verdier hvor løftet vårt til barna er:

«Jeg har et hjerte for deg, så du kan bli den beste utgaven av deg selv»

Vi vil også jobbe med Dialogmodellen og Flik. Dialogmodellen er en erfarings- og forskningsbasert modell som har sitt utgangspunkt i forskningsprosjektet "Hele barnet, hele løpet, mobbing i barnehagen". Det vi vet om tiltak mot mobbing er blant annet at måten foreldre og ansatte i barnehagen samarbeider når mobbing skjer er avgjørende for de barna som er involvert. Rammeplanen for barnehagen er tydelig: «Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene». Det er tre grunnleggende prinsipper i Dialogmodellen: Oppmerksomt nærvær, fleksibilitet og raushet. Målet med modellen er:

1. Forebygge mobbing i barnehagen ved at foreldre og ansatte øker sin kunnskap og avklarer forventninger til hverandre i arbeidet mot mobbing.
2. Økt samarbeidskvalitet mellom ansatte og foreldre.
3. Bidra til økt innsats mot mobbing i barnehagen.

For mer informasjon: <https://dialogmodellen.no/dialogmodellen/>

Flik (Forskningsbasert Læringsmiljøutvikling i Kristiansand): Barnehage og skole skal bygge sin virksomhet på forskningsbasert kunnskap for å lykkes med å legge til rette for et bedre og mer inkluderende læringsmiljø. Barnehagen skal jobbe systematisk med læringsmiljøet og relasjonskompetanse over tid. Personalet bruker en pedagogisk analyse (metode) som er et godt innarbeidet verktøy i barnehagen. Dette skal føre til gode tiltak, til det beste for barna og læringsmiljøet de tilhører. Temaene vi jobber med dette barnehageåret vil være vennskap og mobbing. Vi skal utvikle kunnskap og god praksis blant de som jobber i barnehagen. Vi skifter fokus slik at vi ikke tenker at det er barnet som har en utfordring, men miljøet og voksenpersoner rundt barnet. Vi vil arbeide med Flik på avdelingsmøter, ledermøter, planleggingsdager og personalmøter.

For mer informasjon om Flik se kristiansand.kommune.no/flik
SPRÅK og LEK med basis i et inkluderende læringsmiljø.

Målet med prosjektet er:

1. Bedre faglig og sosialt utbytte for barn og unge i barnehage og skole.
2. Færre segregerende tiltak i barnehage og skole.
3. Trivsel og opplevd tilhørighet i barnehage og skole er bedret og mobbing redusert.

Både Dialogmodellen og Flik er satsingsområder for Kristiansand kommune.

Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jmf. Barnehageloven §3, grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon artikkel 12 nr.1

Hvert enkelt barn skal oppleve å bli sett, hørt, forstått og respektert av voksne som er anerkjennende, tydelige og ansvarfulle i møte med hvert enkelt barn og barn i grupper. De minste uttrykker seg på sin måte uten å ha språk. Barns følelsesmessige uttrykk skal her tas på alvor. Barn erfarer medvirkning og innflytelse når de får delta aktivt i dialog og samhandling med barn og voksne og deres meninger og innspill bidrar til endring. Gjennom samtaler med barn får barna være med å planlegge og evaluere aktiviteter i barnehagens hverdag. Vi har også en konfliktløsningsmodell for 3-5 åringene hvor barna selv er medvirkende med løsninger.

Personalet skal lese barnets kroppsspråk, se konteksten og høre på det barnet sier. Barn i samspill med de voksne er med på å prege de formelle og uformelle aktivitetene i barnehagen blant annet ved;

- ✓ Bursdags samling/ samlingsstund
- ✓ Kreative prosjekt/lek basert på barnas interesser
- ✓ Legge til rette for at barn skal «klare selv» i garderobe, måltid, rydding og lek
- ✓ Barna er noen ganger med og velger tursted
- ✓ Lek på tvers av avdelingene
- ✓ Hjerterprogrammet ivaretar barns rett til medvirkning, barna skal bli sett, hørt og forstått av anerkjennende voksne.

Samarbeid mellom barnehage og foreldre

Vi skal sammen skape en sosial læringsarena som setter gode spor er vårt løfte til foreldrene. Foreldresamarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål.

Samarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får innflytelse på barnehagens arbeid med å skape et helhetlig omsorgs-, leke- og læringsmiljø for barnegruppen.

Foreldrenes medvirkning i barnehagens innhold og planer

Barnehagene i Læringsverkstedet har både foreldreråd og samarbeidsutvalg, slik barnehageloven stiller krav om.

Foreldreråd

Foreldrerådet består av foreldrene/de foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalg

Samarbeidsutvalget (SU) skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene. Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og barnehagens samarbeidsutvalg.

Foreldre- medvirkning i barnehagens innhold og planer

Vi har samarbeidsmøter to ganger i året der driften av barnehagen blir tatt opp. Foreldrepreressantene arrangerer sommerfesten i barnehagen i samarbeid med personalet.

Foreldresamarbeidet hos oss ivaretas ved at vi tilbyr foreldresamtaler to ganger i året. I samtalen utveksles informasjon om barnets utvikling og trivsel i barnehagen og hjemme. Ønsker foreldrene flere samtaler er det bare å gi personalet beskjed.

Vi legger vekt på at bringe-hente-situasjonen er viktig for å utveksle informasjon om barnet. Hva har han/hun opplevd i dag, hvem har han/hun lekt med, har det skjedd noe spesielt hjemme. I denne uformelle foreldrekontakten blir man bedre kjent med hverandre. Barnehagen er åpen fra kl. 7.00 til 17.00 hver dag, barna leveres inne på avdelingen. Vi vet leveringssituasjonen er den mest sårbare fasen på dagen for flere barn, derfor vil vi jobbe aktivt for at barnet føler seg møtt og sett når det kommer i barnehagen.

Vi ønsker at barnehagen også skal være et møtepunkt for foreldrene. Vi arrangerer fester for foreldrene og barna som høstfest, Luciafest, påskefrokost, grunnlovsfest og sommerfest. I tillegg har vi foreldremøte hver høst.

Planleggingsdager

Vi har totalt 5 planleggingsdager i løpet av barnehageåret. Planleggingsdager brukes til felles kompetanseheving for våre medarbeidere, utvikling av barnehagens pedagogiske innhold, planer, dokumentasjon og evalueringer.

Barnehagen er stengt for barna disse dagene:

Dato	Måned	År
Mandag 03	august	2020
Fredag 16	oktober	2020
Mandag 04	januar	2021
Tirsdag 06	april	2021
Fredag 14	mai	2021

Arrangementer i barnehagen

I løpet av barnehageåret inviterer vi foreldre og søsken til arrangementer som markerer høytider og merkedager.

Barnehageåret 2020-2021 har vi foreløpig planlagt følgende arrangementer:

Dato	Hva
Høsten 2020	Foreldremøte, mer info kommer
16 + 17 september	Fotografen «Hjertefoto» kommer
Uke 40	Høstferie for skolen, gi beskjed kommer/ fri på Mykid
Uke 43	Høstfest for barn, søsken, foreldre og besteforeldre.
11. desember	Luciafest for barn, søsken, foreldre og besteforeldre
18. desember	Nissefest for barna
Januar	Barnas hjertedag
05. februar	Samefolkets dag
19. februar	Morsmålsdagen
Uke 8	Vinterferie for skolen, gi beskjed kommer/ fri på Mykid
12. februar	Karneval for barna
Mars	Vi feirer barnehagedagen
25.mars	Påskefrokost for barn, søsken, foreldre og besteforeldre
12. mai	Grunnlovsfeiring i barnehagen for barn, søsken, foreldre og besteforeldre
Juni 2021	Sommerfest for barn, søsken, foreldre og besteforeldre, Su arrangerer.

Overganger

Det å begynne i barnehagen skal oppleves som en god start, både i forhold utvikling av trygghet og tilhørighet. Tilvenning, trygghet og tilhørighet er nøkkelford i forbindelse med alle overganger i løpet av barnehagetiden.

Ny i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid, slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

For de minste er trygghet og sikkerhet viktigst, og sist men ikke minst kvaliteten på relasjonen mellom barn voksne. For små barn vil det si at de har nære relasjoner til de voksne og trygg tilknytning til minst en voksen i barnehagen, samt at den voksne er god til å tyde barnas kroppsspråk. Viktig er også forutsigbarhet og stabilitet som faste rutiner og kjente voksne. Får ikke barnet en trygg tilknytning, har de vansker med å flytte energien sin over på utforsking og læring.

Tidlig tilvenning: For å gjøre oppstarten litt lettere inviterer vi foreldre og barn som skal begynne på småbarnsavdelingene til å besøke barnehagen en times tid en dag i noen uker på våren. Hensikten med dette er at barna skal bli kjent på avdelingen, og med noen av de som skal jobbe der. Det er jo også positivt at foreldre blir litt kjent med hverandre.

Fra småbarn- til storbarnsavdeling

I Læringsverkstedet vil vi legge til rette for at barn får tid og rom til å bli kjent med barn, og personalet når barnet bytter barnegruppe.

Vi er opptatt av at barnet og foreldrene alltid skal føle seg velkommen og møte kompetente og varme medarbeidere. Overgangen fra småbarnsavdeling til storbarns avdeling er for mange barn og foreldre en milepæl. Ingen barn er like og behovene ved overgangen er derfor individuell. Vaner, forutsigbarhet og trygghet er viktig for en god tilvenning og noen barn trenger en lengre tilvenning enn andre.

På Gul og Blå avdeling vil vi jobbe bevisst med å legge til rette for at barna kan klare dagligdagse oppgaver selv, blant annet i forhold til den langsiktige planen at de skal over til stor base. Å jobbe med selvstendighet vil vi ha fokus på både under måltid, i garderobesituasjon, i toalettsituasjon og i generelle aktiviteter i hverdagen. 2-åringene vil innimellom også bli med de eldre barna på stor avdeling i samlingsstund og i lek, med det mål at ikke overgangen skal bli for brå. På vårparten har vi faste dager hvor 2 åringene besøker de store avdelingene.

Fra barnehage til skole

For våre «skolestartere» har vi en intensjon om å gjøre det siste året i barnehagen litt spesielt. De skal oppleve den avsluttende tiden i barnehagen som spennende, utfordrende og en tid hvor iveren etter å erobre nye kunnskaper skyter fart (Veilederen fra eldst til yngst, 2009).

Våre barnehager legger til rette for at det siste året før skolestart er innholdsrikt og lærerikt, sosialt og morsomt. Barna skal få ta avskjed med barnehagen på en god måte og glede seg til å skolestart. Våre barnehager følger så langt som mulig kommunens vedtatte planer for overgang barnehage/skole. Vi samarbeider med Wilds Minne skole og Lovisenlund skole i forhold til overgang barnehage/skole. Disse skolene besøker vi med barna på våren før de begynner på skolen.

I Læringsverkstedets arbeid med overgang fra barnehage til skole inngår følgende:

- ✓ Bidra til et helhetlig opplæringsløp for hvert enkelt barn med god sammenheng og overgang fra barnehage til skole.
- ✓ Tilrettelegge for barn med særskilte behov.
- ✓ Tilrettelegge for minoritetsspråklige barn.
- ✓ Avtale og gjennomføre skolebesøk.
- ✓ Egne opplegg for de eldste barna som gjør det spesielt å være i førskolegruppa.
- ✓ Overføringsskjema fra barnehagen til skolen m/foreldrenes samtykke

5 årsklubb/Ræsergruppa

Skolestarterne har en egen 5-årsklubb. Her har vi blant annet skoleforberedende aktiviteter. Vi har også med gruppeaktiviteter som styrker samarbeid, barna lærer av hverandre, hjelper hverandre og reiser på utflukter. Det legges vekt på ferdigheter som barnet har bruk for ved skolestart; sosial kompetanse, samspill, selvstendighet, vente på tur, rekke opp hånda m.m.

Vi har trafikkopplæring slik at barna lærer hvordan de skal oppføre seg i trafikken for å være trygge. I tillegg til å besøke skoler er vi vært med på Læringsverkstedets fotball turnering og andre lokale tiltak der vi blir invitert med.

Samarbeid mellom avdelingene

De eldste barna på Gul og Blå avdeling deler noen ganger barna inn i grupper med ettåringer og to åringer. De har et felles opplegg med en fast voksen fra hver avdeling. Gruppen har samlinger og gruppeaktiviteter/tur. Det vil i løpet av en barnehagedag være mye samarbeid mellom Blå og Gul avdeling. Når barnehagen åpner leveres barna på Blå avdeling, på ettermiddagen fra 15.30 er barna sammen på Blå/Gul (noen ganger tidligere). Fra 16.30 (noen ganger tidligere) er barna sammen på stor avdeling/ute.

Det vil i løpet av barnehagedagen være samarbeid mellom Orange og Grønn avdeling som lek på tvers av avdelingene/ tur og andre aktiviteter. Når barnehagen åpner leveres barna på Blå avdeling.

Vår pedagogiske virksomhet

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke å handle systematisk i det pedagogiske arbeidet. Barnehagen er forpliktet til å begrunne, planlegge, vurdere og dokumentere at det pedagogiske arbeidet er i tråd med barnehageloven rammeplanen.

- ✓ Planleggingsdager
- ✓ Personalmøter
- ✓ Pedagogisk ledermøter
- ✓ Avdelingsmøter

Dokumentasjon

Rammeplanen fastslår at dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet inngår som en viktig del av barnehagens arbeid. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

- ✓ Månedsplaner
- ✓ MyKid, dagsplan
- ✓ Bilder på veggene
- ✓ Foreldresamtaler
- ✓ Foreldremøter
- ✓ Informasjon/ tilbakemeldinger ved levering og henting av barnet

Vurdering

Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen (Kunnskapsdepartementet, 2017).

Pedagogiske evalueringer som grunnlag for vurdering.

Slik gjør vi det:

- ✓ Vi har avdelings-, personal- og FLIK møter jevnlig for å evaluere pedagogisk innhold, personalet, barnegruppa og enkelt barn
- ✓ Observasjonsskjema
- ✓ Tilbakemeldinger vi får fra foreldrene, foreldreundersøkelser
- ✓ Tilbakemeldinger vi får fra barna gjennom observasjoner/barnesamtaler
- ✓ Refleksjoner og tolkninger vi foretar med utgangspunkt i observasjoner, årsplan og rammeplan

Våre arbeidsmåter

Barnehagen benytter ulike arbeidsmåter for å ivareta enkeltbarn, barnegruppe og lokalmiljø.

Prosjektarbeid – tar utgangspunkt i barns initiativ/interesser, deres undring leder utvikling av innhold og prosess i prosjektet. Dette er en måte hvor barns medvirkning kan ses som praksis i barnehagen. I prosjektene handler det om å få tak i hva barna er opptatt av for deretter å inspirere, motivere og legge til rette for aktiviteter, lek, undring og læring. Å arbeide med prosjekter gir barna og den voksne mulighet til å fordype seg og reflektere sammen om et emne. Barna får en unik mulighet til å medvirke i egen hverdag og egne læringsprosesser.

Temaarbeid - styrer og pedagoger utarbeider innhold og prosess i samarbeid med barnehagens øvrige medarbeidere. Vi veksles mellom å arbeide med spennende temaer knyttet til årets gang, tradisjoner og fagtemaer. Temaarbeid innebærer at vi over en periode konsentrerer oss om et bestemt og avgrenset område som de voksne har planlagt samtidig som det tas hensyn til barnas innspill underveis.

Repetisjon - repetering av kjernestoffet i våre fem fagtema. For å sikre at barna har utbytte av arbeidet er det viktig at de får høre og erfare ting mange ganger. Det er motiverende å oppleve gjenkjennelse og på den måten også få en mestringsfølelse. Vi har for eksempel sanger, telleregler, eventyr og ulike rutinesituasjoner som jevnlig gjentar seg og som barna blir godt kjent med.

Spiralprinsippet – sikrer en systematisk, helhetlig og kontinuerlig utvikling av barns ferdigheter, kunnskap og læring innenfor alle fagtemaer. Sikrer på den måte progresjon. Vi tilfører også nye elementer. I arbeid med tema og prosjekt lærer vi først noen grunnleggende ting. Når barna viser mestring utvider vi med ny informasjon samtidig som vi tar med det vi kan fra før. For å få progresjon må barna kjenne på følelsen av mestring samtidig som det skal være spennende å utforske og lære nye ting.

Digital praksis – bidrar til barnas lek, kreativitet og læring. Vi skal utøve digital dømmekraft og legge til rette for barnas utforskning ut ifra aldersnivå.

- Vi har interaktive samlingsstunder hvor det er aktivt samspill mellom barn og voksne
- Vi bygger på kreativitet, lek og er åpne for improvisasjon og barns medvirkning
- Veksler mellom spontane og planlagte aktiviteter
- Vi stimulerer barnas undring og evne til å stille spørsmål, søke opplevelser, ta initiativ og mestre nye ting
- Personalet arbeider tverrfaglig og helhetlig og ser de ulike delene i rammeplanen i sammenheng
- Vi inkluderer nærmiljø og lokale forhold ved planlegging og gjennomføring av aktiviteter
- Jevnlig vurderer at valg av arbeidsmåter bidrar til å realisere rammeplanen
- Vi setter av mye tid til lek i hverdagen til barna der noe er organisert og uorganisert lek
- Vi legger til rette for at barna kan ha lek i smågrupper slik at de kan få bedre ro til å utdype bekjentskapet seg imellom

Rammeplanens 7 fagområder = Læringsverkstedets 5 fagtema

Rammeplanen gir føringer for et helhetlig arbeid som skal sikre alle barn gode utviklingsmuligheter og trivsel. Barnehagens pedagogiske tilbud skal romme innhold fra rammeplanens syv fagområder.

Vi arbeider systematisk og kontinuerlig med alle rammeplanens fagområder.

Læringsverkstedet har valgt å fortolke og sette rammeplanens syv fagområder sammen til fem fagtemaer. Det bidrar til god organisering og progresjon i vårt pedagogiske arbeid. Hvert fagtema har et eget ikon som går igjen i materiell som barnehagen bruker i sitt arbeid.

Rammeplanens fagområde *Kropp, bevegelse, mat og helse* er en del av selve kjernen i vårt pedagogiske konsept og inngår i alle fagtemaene i løpet av uka.

Hjerterprogrammet er utviklet av Læringsverkstedet som et verktøy for barnehagens arbeid med sosial kompetanse innen kategoriene JEG, DU og VI. Hjerterprogrammet er for oss formålsparagrafen i praksis. Det dekker rammeplanens fagområde Etikk, religion og filosofi, samt elementer i rammeplanens fagområde Nærmiljø og samfunn, Kropp, bevegelse, mat og helse. Gjennom Hjerterprogrammet dannes et godt grunnlag for livsmestring og barna rustes for å tåle livet.

Språk dekker rammeplanens fagområde Kommunikasjon, språk og tekst og inneholder alle elementer som sikrer at barnehagen arbeider med et godt språkmiljø og språkutvikling for alle barn. Fagtemaet Språk inngår som en naturlig del i alt av barnehagens arbeid og hverdagsaktiviteter

Mattelek rommer innholdet i rammeplanens fagområde Antall, rom og form. Barnehagens arbeid med fagtemaet Mattelek lar barn leke og erfare matematikk på en variert måte og som gir en begynnende matematisk forståelse.

Kreativitet favner barnehagens arbeid med rammeplanens fagområde Kunst, kultur og kreativitet. Kreativitet er et viktig fagtema og inngår i store deler av vårt pedagogiske arbeid.

Natur dekker rammeplanens fagområder Natur, miljø og teknologi, samt nærmiljø og samfunn. Rammeplanens fagområde Kropp, bevegelse, mat og helse er også del av fagtemaet Natur. Barna får erfaringer og opplevelser med ulike sider av fagtemaet.

Bevegelse - Rammeplanens fagområde Kropp, bevegelse, mat og helse ligger i stammen i vårt pedagogiske tre, og inngår i alle fagtemaene i løpet av uka.

Barnehagens arbeid med fagområdene

Fagtemaer	1-2 år	3-4 år	Skolestarterne
Språk 	Begrepstrening: (Transport, farge, kropp, familie) Lyder: (dyrelyder) Rytme/stavelser: (klappe navn, rytmeinstrumenter) Rim, regler og sang Bøker	Logogjenkjenning Motsetninger Lyder/stavelser Rim, regler og sang Bøker Regelleker	Tekstskaping Rim, regler og sang Leseretning, bøker Engelsk ABC-lydene Skrive navnet sitt Motsetninger Logogjenkjenning Regelleker
Natur 	Bli kjent i nærområdet Bli kjent med alle årstidene Få kjennskap til vanlige norske dyr Eksperimenter	Bli kjent med norske dyr/insekter/fugler Bål og mat Trafikkopplæring Miljøvern Årstider Tur i nærområdet Eksperimenter	Dyr/insekter/fugler Bål og mat Trafikkopplæring Miljøvern Årstider Tur i nærområdet Eksperimenter Brannvern
Hjerte 	Selvfølelsen Jeg er verdifull Ros og anerkjennelse Vennskap Glede og humor Andre land, likheter og forskjeller Følelser	Vennskap og respekt Jeg er verdifull Selvtillit Følelser Høflighet/medmenneskelighet Konflikthåndtering Forebygge mobbing Andre land, likheter og forskjeller	Vennskap og respekt Jeg er verdifull Selvtillit Følelser Høflighet/medmenneskelighet Konflikthåndtering Skoleforberedelser Forebygge mobbing Andre land, likheter og forskjeller Kroppen er min Selvstendighetstrening
Matte 	Telling Former (trekant, firkant, sirkel) Størrelser	Telling Former Sortering Preposisjoner Mål og vekt	Tallforståelse Former Måleenheter Oppgaveløsning Tall og mengder Plassering Sortering
Kreativitet 	Ulike formingsmateriale Dramatisering Musikk og dans Barnas musikk teater Digitale verktøy	Ulike formingsmateriale Dramatisering Musikk og dans Barnas musikk teater Digitale verktøy	Ulike formingsmaterie Dramatisering Musikk og dans Barnas musikk teater Digitale verktøy

 <p>Lek og bevegelse</p>	<p>Bruke variert musikk og sang til dans/rytme og bevegelse Rollelek Aktiviteter ute/gym rom hinderløype</p>	<p>Hinderløype Regelleker Bevegelsesopplegg til musikk Rollelek Henry førstehjelp</p>	<p>Hinderløype Regelleker Bevegelsesopplegg til musikk Rollelek Kroppen er min Henry førstehjelp</p>
---	--	---	--

Et godt måltid

Rammeplanens fagområde **Kropp, bevegelse, mat og helse** er en del av selve stammen i vårt pedagogiske konsept og inngår derfor i alle våre fem fagtema. Læringsverkstedets barnehager skal være en arena hvor barn får oppleve matglede og matkultur. Vi har i samarbeid med Ryfylkekokken Frode Selvaag og Arne Brimi utviklet «Et godt måltid». Gjennom «Et godt måltid» har vi også fokus på et sunt og variert kosthold, norsk kulturtradisjon og en hyggelig atmosfære. Barna er aktive deltakere i hele prosessen med planlegging, tilberedning av maten, gjennomføring av selve måltidet og opprydding etterpå. Måltidet for oss handler om mer enn bare å spise. Måltidet er en arena for fellesskap og samspill, mestring, gode opplevelser og samtaler. Dette er en del av hvert enkelt barns dannelsesprosess og bidrar til utvikling av barnas sosiale kompetanse.

I vår barnehage fokuserer vi nå mer på mat laget fra bunnen av, ukemeny henges opp i ganga. Barna er med på å forberede maten, dette vil det bli mer av i barnehagen fra høsten av. Når barna er med å lage maten så blir de mer interessert i å smake på det ferdige produktet. Barna får være med å veie, måle og telle grønnsaker. De lærer nye begreper som øker språkforståelsen. God mat øker også samspill og trivsel rundt bordet. Det skal være nok voksne tilstede, slik at de bidrar til den gode samtalen under måltidet. Vi vil ta opp dette temaet på foreldremøte, på SU møter og det legges jevnlig ut dokumentasjon på Mykid.

Tilrettelegging

Tilrettelegging av det allmenpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.

Barnehage og foreldre må ha en felles forståelse for hverandres rolle i saker hvor barnehagen skal og må samarbeide med andre instanser. Barnehagen har plikt til å samarbeide med kommunen som barnehagemyndighet, skole, helsestasjon, Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), Barne- og ungdomspsykiatri (BUP) og barnevern (BV).

Pedagogisk støtteenhet for barnehager fordeler ekstrapersonale som kommer til faste tider i barnehagen. Det kan være spesialpedagoger og ekstra assistenter. Kongsgård barnehagesenter fordeler støttepedagog i norsk og flerspråklige assistenter.

Samarbeid med andre instanser

Vi er en praksisbarnehage for studenter som tar barnehagelærerutdanningen ved UIA. Vi tar også imot elever/praksiskandidater fra blant annet Kristiansand voksenopplæringscenter, NAV, ungdomsskoler og videregående skoler.

I nærmiljøet besøker vi omsorgssenteret og Kongsgård sykehus. Det kan være for å synge eller bidra på annen måte. Her har barna og de eldre gjensidig glede av hverandre.

Bakgrunnsdokumenter

Lov og forskrifter

- Lov om barnehager (barnehageloven) (2018)
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)

Læringsverkstedets dokumenter

- Verdiplattform
- Veilederen «Vår pedagogikk»
- Handlingsplan mot mobbing i barnehagen
- Virksomhetsplan

Veileder fra Kunnskapsdepartementet

- Fra eldst til yngst, overgang barnehage-skolen (2008)

Veiledere fra Utdanningsdirektoratet

- Håndtering av kriser og sorg i barnehagen (2014)
- Språk i barnehagen – mye mer enn bare prat (2013)
- Barns trivsel – voksnes ansvar, veileder om forebyggende arbeid mot mobbing i barnehagen (2012)

Lenker til aktuelle hjemmesider

- [Læringsverkstedet](#)
- [Regjeringen/Kunnskapsdepartementet/Barnehage](#)
- [Utdanningsdirektoratet/Barnehage](#)
- [PBL - Private barnehagers landsforbund](#)